Utrecht, 23 april 2024

Geachte raadsleden en wethouder,

In juni 2024 zal de gemeenteraad besluiten over de locatieprofielen evenementen. Daaronder valt ook het locatieprofiel voor het Domplein. Voorafgaand aan deze besluitvorming (en op weg naar de RIB op 19 mei a.s.) willen wij als samenwerkingsverband Domplein een aantal aandachtspunten en vragen voor het voetlicht brengen.

De afgelopen twee jaar hebben wij, onder leiding van de gemeente, hard gewerkt om te komen tot gezamenlijke waarden en een breed gedragen identiteit van het Domplein, passend bij de Omgevingsvisie Binnenstad 2040, en op basis van een in 2022 aangenomen motie om te komen tot een logisch daaruit voortvloeiend gebiedsprofiel. Enkele maanden geleden is de Pilot gebiedsprofiel Domplein ambtelijk afgerond en bij het college van B&W aangeleverd. Deze ligt voor beraadslaging en bestuurlijke besluitvorming bij college en vervolgens de gemeenteraad. In het concept locatieprofiel evenementen zien wij niets terug van dit intensieve traject met als gevolg dat straks op basis van het locatieprofiel evenementen vergund kunnen worden die qua karakter niet passend zijn bij het Domplein dat we met elkaar voor ogen hebben. Wij vinden dit een gemiste kans en niet in lijn met eerdere besluiten en procesdocumenten.

In het concept staat bij meerdere locaties (parken) de volgende voorwaarde:

“In de vergunningsvoorschriften kunnen extra voorwaarden worden gesteld ten behoeve van het voorkomen van het risico op onherstelbare schade aan het monumentale karakter van de locatie.”

1. Als eerste stap pleiten wij ervoor om bovenstaande voorwaarde ook toe te voegen aan het locatieprofiel Domplein.
2. Als tweede stap willen wij deze voorwaarden verrijken met een aanvullende formulering die verwijst naar de identiteit van het Domplein, zoals beschreven in het gebiedsprofiel. En hieruit volgend wat dit betekent voor het aantal evenementen met een bepaald type overlast.
3. Ten derde hebben wij een aantal vragen over de manier waarop deze verschillende besturingsinstrumenten (gebiedsprofiel en locatieprofiel) naast elkaar ingezet gaan worden en hoe dit ingebed wordt in het besluitvormingsproces. Deze vragen en de mogelijk scenario’s die hieruit volgen willen wij graag de komende weken met u bespreken.

Ter ondersteuning van het bovenstaande vindt u in de bijlagen de volgende stukken:

a. Twee alinea's uit de Omgevingsvisie Binnenstad 2040 (p. 101) m.b.t. evenementen.[1]
b. De aangenomen motie over het starten met het Gebiedsprofiel Domplein van 23 februari 2022.[2]
c. Een beschrijving van het gebruik van het gebiedsprofiel Domplein als sturingsinstrument uit de Omgevingsvisie Binnenstad 2040 (p. 195)
d. De identiteit van het Domplein, zoals verwoord in het ingediende gebiedsprofiel. Graag willen wij deze uitgangspunten verwoorden in een toetsbare kernformulering als aanvullende voorwaarde in het locatieprofiel.

Wij gaan graag met u in gesprek om van gedachten te wisselen over deze onderwerpen.

Vriendelijke groeten,

Samenwerkingsverband Domplein

Academiegebouw (UU), bewoners, Domkerk, Domtoren/ Utrecht Marketing, DOMunder, DUMS

[1] https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/bbce4821-1bb1-42e4-9081-04e374607101?documentId=19eac726-fca0-43a5-9353-ce9c4e771f83&agendaItemId=a19d001b-9211-42c7-820d-1b4d0c4aa11e

[2] https://ureka.utrecht.nl/app/document?url=https:%2F%2Fapi1.ibabs.eu%2Fpublicdownload.aspx%3Fsite%3DUtrecht%26id%3D78907c99-1189-496d-911c-63b5d44ef70b

Bijlage a

Omgevingsvisie Binnenstad 2040 (Hoofstuk 14, p 101): Evenementen passen bij de locatie

Tussen 2021 en 2040 gaat de gemeente Utrecht van een 'faciliterend' over op een meer 'sturend' evenementenbeleid. Daarbij wordt, meer dan eerder werd gedaan, bewust gekozen welk evenement geschikt is voor welke locatie. Zo kan eenzijdigheid van het aanbod worden voorkomen. De gemeente kijkt daarbij hoe een evenement door zijn aankleding en programmering het aanbod in de (binnen-)stad kan aanvullen, de identiteit van een plek kan versterken, of die plek juist in een verrassend, ander licht kan zetten.

Frequentie, omvang, type en uitstraling van een evenement moeten passen bij de plek waar het plaatsvindt. Daarbij gaat het om zowel de fysieke kenmerken als het reguliere gebruik van een plek. Op een plein in het kernwinkelgebied horen bijvoorbeeld andere evenementen thuis dan in parken. Weer andere evenementen passen op een kerkplein. Zo vinden steeds meer grotere (sport)-evenementen een passende plek op het Jaarbeurs-plein. Ook worden de opbouw- en afbouwtijd van een festival tot een minimum beperkt.

Bijlage b

Motie: Starten met pilot gebiedsprofiel Domplein

Motie: Starten met pilot gebiedsprofiel Domplein

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op donderdag 23 februari 2022, ter bespreking van het raadsvoorstel Omgevingsvisie Binnenstad

Constaterende dat:

1. Het college in de omgevingsvisie binnenstad gebiedsprofielen gaat inzetten als nieuw sturingsmiddel.
2. Op 13 oktober 2020 reeds schriftelijke vragen zijn gesteld over een pleinenstrategie voor Utrecht (SV, 2020, nr. 239)

Overwegende dat:

1. Er in 2022 middelen beschikbaar zijn om één pilot te starten voor het opstellen van gebiedsprofielen.
2. Het Domplein een gebied is in de binnenstad dat veel ontwikkelpotentie heeft.
3. Belanghebbenden en omwonenden van het Domplein zich reeds georganiseerd hebben in een Domplein groep en bereid zijn een actieve bijdrage te leveren aan het gezamenlijk opstellen van een gebiedsprofiel.
4. Het daarmee een relatief eenvoudige locatie waar snel aan de slag gegaan kan worden met een pilot voor gebiedsprofielen in de binnenstad

Draagt het college op:

1. Dit jaar nog te starten met een pilot voor het opstellen van een gebiedsprofiel voor het Domplein.
2. Hierin een samenhangende identiteit voor het plein als uitgangspunt wordt genomen
3. De raad over de voortgang pro-actief te informeren

En gaat over tot de orde van de dag.

Ingediend door:

- Ralph Peters, D66
- Erik van der Marel, VVD
- Rick van der Zweth, PvdA
- Jantine Zwinkels, CDA
- David Bosch, PVV
- Jan Wijmenga, CU
- Jeffrey Koppelaar, S&S

Bijlage c

Omgevingsvisie binnenstad 2040 (bijlage C, p.195): Samen werken aan een binnenstad in balans

Het gebiedsprofiel

Een instrument dat in ontwikkeling is voor regie op gebruik en beheer van gebouwen en openbare ruimte voor een specifiek gebied is het gebieds-profiel. Het gebiedsprofiel wordt opgesteld met direct belanghebbenden.

In een gebiedsprofiel wordt bepaald welke ontwikkelingen gewenst zijn in een begrensd gebied. Het betreft zowel de functies in gebouwen als de openbare ruimte. Het gebiedsprofiel levert een concrete, integrale agenda voor de ontwikkeling van het gebied, met acties voor de korte en langere termijn en eventueel financiering door betrokken partijen. Overigens is het niet de bedoeling alles 'dicht te regelen'. Er is ook ruimte nodig voor (onverwachte en gewenste) vernieuwing. De betrokkenen bij

Waar, wanneer en waarom wordt een gebiedsprofiel opgesteld?

Een gebiedsprofiel wordt opgesteld voor delen van de binnenstad (straten, pleinen) waar veel verandering te verwachten is, functies schuren of juist een impuls nodig is (denk aan het kernwinkelgebied of de Nobelstraat). Voor zo'n afgebakend gebied stellen de betrokken partijen samen een gebieds-profiel op. Initiatief kan van de gemeente komen of van betrokkenen bij een gebied.
In ingewikkelde situaties waar een samenhangende aanpak van zowel gebouwen als openbare ruimte nodig is, leiden de gewone plannings-methoden niet snel genoeg tot resultaat. Bij het opstellen van een gebiedsprof el wordt gekeken naar het samen-spel van functies in gebouwen en de openbare ruimte. De kaders waarbinnen een gebiedsprofiel wordt opgesteld, komen uit de omgevingsvisie en uit het algemene beleid.

Bijlage d

Identiteit van het Domplein conform Gebiedsprofiel Binnenstad (def. versie 23 februari 2024)

In de Omgevingsvisie Binnenstad is uitgesproken dat ‘de identiteit’ van een plek leidend is voor de toekomstige ruimtelijke situatie, de functies in en het gebruik van de buitenruimte en de uitstraling en het gebruik van de aangrenzende gebouwen. Het uitgangspunt dat ‘de identiteit’ van een plek leidend wordt schuurt op dit moment met de manier waarop het Domplein gebruikt wordt.

In de werkgroepen zijn de kernwaarden van het Domplein en (gewenste) identiteit van het Domplein bepaald. Dit was noodzakelijk om het gesprek te kunnen voeren over de ambities voor het Domplein van 2040. Het bleek gewenst om dit zo concreet mogelijk te omschrijven om te bepalen wat deze identiteit voor verschillende groepen betekent, en hoe deze leidend kan zijn voor toekomstige ontwikkelingen.

De identiteit van het Domplein is geformuleerd aan de hand van een aantal kernwaarden die gebruikers en bezoekers van het plein verbindt: waarden die bepalend zijn voor het unieke karakter van het Domplein. De lange lijnen uit het verleden zijn hierin leidend: ze maken het plein uniek, en verdienen bescherming voor de toekomst. Maar de gebiedspartijen willen ze ook versterken, en leidend maken voor de ontwikkeling van het Domplein. Voor het gebiedsprofiel vormt de identiteit het startpunt waaraan toekomstige ontwikkelingen getoetst worden. Ook geeft het richting aan de soms botsende belangen en de discussies daarover, omdat altijd weer teruggekeerd en getoetst kan worden aan de kernwaarden die iedereen heeft omarmd. De kernwaarden van het Domplein

Het hart van de stad

Het Domplein is dé plek waar Utrecht is ontstaan. Voor veel Utrechters en bezoekers is het plein, het de Domtoren als indrukwekkend baken, het hart van de hedendaagse stad. In de gesprekken met deelnemers aan de werkgroepen en de vragenlijst op DenkMee werd de Domtoren als het symbool van de stad Utrecht benoemd. Tegelijkertijd heeft het Domplein voor veel mensen een plek in hun hart, bijvoorbeeld omdat ze hier afgestudeerd zijn, de Domtoren op zijn geweest of met hun (klein)kinderen in één van de omliggende gebouwen zijn geweest, bijvoorbeeld tijdens een bezoekje van Sinterklaas aan de stad Utrecht.

Gastvrij(heid) voor iedereen

Het Domplein met de daaraan gelegen gebouwen, functies en hoven is open en gastvrij voor alle Utrechters en binnen- en buitenlandse bezoekers. Een op elkaar afgestemde en/of gemeenschappelijke programmering zorgt ervoor dat iedereen zich nog meer welkom gaat voelen. Dit betekent niet dat iedereen vrij is om precies te doen waar hij/zij zin in heeft op het plein, maar wel dat iedereen van het plein kan genieten op een manier die geen afbreuk doet aan de kernwaarden van het plein. Daarnaast gaat het over hoe al deze gebruikers - dus ((horeca) ondernemers, bewoners en bezoekers) zich tot elkaar verhouden: een gastvrije en open houding naar elkaar toe verbetert de sfeer op en aan het plein. Naar elkaar omkijken en samen verantwoordelijk voelen. Dat betekent ook dat mensen in Utrecht die soms minder zichtbaar zijn, zoals dak- en thuislozen, ook welkom zijn in de omliggende gebouwen voor een bezoek aan de kerk of om te genieten van het groen in één van de hoven. Een plek van ontmoeting

Het ontwerp van de openbare ruimte en het open en uitnodigende karakter van de daar omheen gelegen gebouwen, zorgen er in toenemende mate voor dat het plein van een doorgangsroute een bestemming wordt. Het is een aangename plek waar je elkaar binnen en buiten kunt ontmoeten en waar je langere tijd wilt (ver)blijven.

Op een gastvrij plein is ruimte voor ontmoeting. Op het plein zelf, maar ook voor en in de gebouwen. Voor verschillende groepen, op verschillende momenten van de dag. Het kan gaan om wonen, werken, leren, ontspannen, op het plein, in de hoven, of in de gebouwen. Steeds staat hierbij de wisselwerking met de unieke context van het Domplein centraal; dit maakt de ontmoeting bijzonder, en anders dan op andere plekken in de stad.

Erfgoed in beweging

Het Domplein is al tweeduizend jaar in beweging. Dit heeft geleid tot een gebied met uitzonderlijk rijke waarde en kwaliteiten. Het plein is voortdurend in ontwikkeling, en past het zich steeds weer aan de veranderende omstandigheden. Het erfgoed op, onder en langs het plein is het uitgangspunt voor de grote uitdagingen waar de stad (nu en in de toekomst) voor staat (energietransitie, klimaatadaptatie en verduurzaming).

Een forum

Het Domplein is het forum van de stad waar de verschillende werelden (religie, wetenschap, cultuur en ontspanning) samenkomen. Juist de combinatie van deze werelden zorgt voor meerwaarde en mede daardoor is het Domplein een uitzonderlijk rijke plek. Door de gebouwen open te stellen en met elkaar te werken aan een gemeenschappelijke programmering heeft het Domplein niet alleen in de openbare ruimte maar ook in de gebouwen voor ieder wat te bieden.

Ontwikkelrichtingen

Op basis van de kernwaarden zijn drie ontwikkelrichtingen geïdentificeerd voor het toekomstige Domplein, waar in de toekomst zoveel mogelijk rekening mee zou moeten worden gehouden. Hierbij gaat het niet alleen om de manier waarop het Domplein zich qua inrichting en gebruik gaat ontwikkelen. Het gaat ook om het verminderen van de negatieve effecten van het gebruik op het plein wat betreft bevoorraden, afvalinzameling, fietsparkeren en verkeer.

- De gezamenlijke geschiedenis en het gebouwde-, het ondergrondse-, maar ook immateriële erfgoed van het Domplein zijn bepalend voor het karakter en kwaliteit (identiteit) voor toekomstige ontwikkelingen.
- Met respect voor erfgoed, het gebruik van het Domplein en de gebouwen wordt als basisvoorwaarde klimaatadaptieve, groene en ecologische inrichting toegepast.
- Het gebruik van het Domplein en de gebouwen is dynamisch in plaats en tijd en biedt plek voor rust en reuring voor bewoners en bezoekers uit alle windstreken.